

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
Кликните да бисте почели унос текста.
<p>1. Датум и орган који је именовео комисију 24. јануар 2018, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Др Корнелија Ичин, редовни професор, Руска књижевност, 15. 7. 2009, Филолошки факултет Универзитета у Београду</p> <p>2. Др Игор Смирнов, професор, Руска књижевност, 1982, Департман за књижевност и уметност Универзитета у Констанцу</p> <p>3. Др Томаш Гланц, професор, Руска књижевност, 2000, Институт за славистику Универзитета у Цириху</p> <p>4. Др Сабине Хенсген, професор, Руска књижевност, 1985, Институт за славистику Универзитета у Цириху</p> <p>5. Др Вадим Рудњев, професор, Руска филологија, 1997, Филозофски факултет Московског државног универзитета</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
Кликните да бисте почели унос текста.
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Јелена (Владимир) Кусовац</p> <p>2. Датум рођења, општина, република: 7. 2. 1979, Савски венац, Београд, Србија</p> <p>3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 26.11.2010, Филолошки факултет Универзитета у Београду. „Философеме „бивствовање“ и „апсурд“ у драми „Јелизавета Бам“ Данила Хармса.</p> <p>4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Магистар филолошких наука. Смер: Наука о књижевности</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Концептуална уметност Павла Пеперштејна (Концептуалное искусство Павла Пепперштейна)
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.
Докторска дисертација мр Јелене Кусовац <i>Концептуална уметност Павла Пеперштејна (Концептуалное искусство Павла Пепперштейна)</i> представља прво интердисциплинарно истраживање целокупног стваралаштва познатог савременог руског сликара и писца, припадника млађе генерације уметника московског концептуализма, правца који је руску уметност након авангарде поново довео у средиште светског интересовања. Докторска дисертација Јелене Кусовац, написана на руском језику, састоји се од 224 компјутерски

штампаних страница и подељена је на следећа поглавља: Увод (1-6), Биографија П. Пеперштејна (7-15), Од индивидуалне естетике барака до колективно-комуналне ејдетике (16-30), Теорија и пракса групе «Инспекција «Медицинска херменеутика»» (31-43), Митопоетика Павла Пеперштејна (44-150), Психоделична револуција у Русији-фантазмагоричне деведесете (151-171), Концептуалистички поступци Павла Пеперштејна и «Инспекције «Медицинска херменеутика»» (172-208), Закључак (209-212). На крају дисертације је приложен Списак коришћене литературе који садржи 184 библиографске јединице укључујући и веб-сајтове (213-224), као и 47 илустрација стваралаштва Павла Пеперштејна.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација мр Јелене Кусовац „Концептуална уметност Павла Пеперштејна“ (Концептуално искусство Павла Пеперштейна) представља пионирски подухват интерпретације књижевног и ликовног стваралаштва једног од најплоднијих руских уметника данашњице, чије име је познато широм света. Задатак с којим се суочила мр Јелена Кусовац био је како написати дисертацију о хиперпродуктивном аутору који током једне године организује неколико нових изложби широм света, објави најмање једну књигу, да већи број интервјуа светским новинама и часописима, а о којем, осим приказа изложби, готово да нема истраживачких текстова (док пишемо извештај о докторској дисертацији, сазнајемо да су се управо појавиле из штампе две нове књиге приповедака П. Пеперштејна „Издајници пакла“ и „Епоха атракциона“). Мр Јелена Кусовац је одабрала, у духу стваралаштва Пеперштејна, концептуалистичко-семиотички приступ анализи дела овог уметника. Читање филозофске, психолошке, књижевнотеоријске, теоријско-уметничке литературе омогућило је непогрешиво кретање кроз уметничко писмо Пеперштејна и његово сагледавање у дијахронијској и синхронијској равни. Владање проблематиком која излази из оквира филолошке анализе дало је могућност аутору дисертације да одреди место уметника у савременим руским и светским токовима, да сагледа улогу учитеља и сабеседника московских концептуалиста (Кабаков, Пивоваров, Пригов, Монастирски) у формирању уметника, као и да дефинише место и значај Инспекције „Медицинска херменеутика“ (основане заједно с Ануфријевом и Лејдерманом) за савремену руску уметност.

У Уводу аутор објашњава циљ овог интердисциплинарног истраживања, открива методологију истраживања којом се користила, наводи као главно полазиште својих истраживања кључне теоријске радове и беседе московских концептуалиста: П. Пеперштејна, А. Монастирског, И. Кабакова, В. Пивоварова, Д. Пригова, С. Ануфријева, Ј. Лејдермана, као и теоријске радове теоретичара московског концептуализма и историчара уметности: Ј. Бобринске, Б. Гројса, Т. Гланца, М. Риклина, А. Јерофејева, И. Смирнова. Разматрање филозофских и религијских аспеката књижевног и ликовног дела П. Пеперштејна захтевало је да се аутор ослања на радове П. Флоренског, М. Јампољског, В. Подороге, Ж. Лакана, Ж. Делеза, Г. Лебона, П. Рикера, Р. Барта, М. Лотмана, З. Фројда, К. Г. Јунга.

У делу посвећеном биографији уметника Ј. Кусовац анализира уметничку средину московског концептуалисте Виктора Пивоварова – оца и дечје списатељице и илустраторке Ирине Пивоварове – мајке, у чијем дому су се састајали најзначајнији, у то време незванични сликари, књижевници и теоретичари уметности попут Иље Кабакова, Андреја Монастирског, Дмитрија Пригова, Ерика Булатова, Владимира Сорокина, Бориса Гројса и др., под чијим утицајем се и формирао Павел Пеперштејн.

У глави „Од индивидуалне естетике барака до колективно-комуналне ејдетике“ дат је шири контекст деловања концептуалног уметника Пеперштејна: кроз његову сарадњу са осталим московским концептуалистима и соц-артистима уз међусобна преплитања, разлике, утицаје и разилажења. Глава под називом „Теорија и пракса Инспекције „Медицинска

херменеутика““ посвећена је групи Инспекција „Медицинска херменеутика“, коју је Пеперштејн основао 1987. године са С. Ануфријевом и Ј. Лејдерманом. У њој се анализирају жанрови визуелне уметности (пре свега, графике, инсталације и перформанса), који су чинили основну делатност групе, али и многобројни теоријски текстови, који су се бавили питањима естетског, филозофског и језичког дискурса у концептуалној и савременој уметности, као и односом између уметничког дела и његове интерпретације.

Наредна глава, „Митопоетика Павла Пеперштејна“ састоји се од десет подглавља и тиче се обимног књижевног опуса П. Пеперштејна, из којег је Ј. Кусовац издвојила оне теме и мотиве који су окосница уметничког теоријског, литерарног и визуелног стваралаштва: утопија и катастрофа (От утопии к катастрофе и наоборот), иконографија нацсупрематизма (Иконография нацсупрематизма – Город „Россия“), алтернативни ратови (Война-трип), телесне метаморфозе (Телесные метаморфозы), сакрализација предмета (По ту сторону предмета), дискурс детињства (Дискурс детства), утицај знака на људску свест (Под гипнозом знака или под знаком гипноза), језичке игре (Хождение по текстуальным лабиринтам), сакрализација простора (Уход в неизвестное) и поетика празнине (Пустота в концептуализме – путь к Дао).

Глава „Психоделична револуција у Русији – фантазмагоричне деведесете“ посвећена је теми психоделије и психоделичне концепције у књижевних и ликовној уметности аутора. У глави под називом „Концептуалистички поступци Павла Пеперштејна и Инспекције «Медицинска херменеутика»“ посебна пажња се посвећује различитим интерпретационим моделима, категорији игре, деконструкцији, демитологизацији и ремитологизацији културолошких митова и архетипова, који уз антипсихологизам јунака, непосредни доживљај књижевне „реалности“, дисконтинуитет у наративу, ризомску структуру, психоделију и нарушавање узрочно-последичних веза – чине његову књижевност постмодернистичком. У овој глави је Ј. Кусовац издвојила кључне концептуалне поступке карактеристичне не само за стваралаштво Пеперштејна, него и за стваралаштво других московских концептуалних уметника, као и уметника који припадају правцу соц-арта: Комара и Меламида, Д. Пригова, А. Монастирског, И. Кабакова, В. Пивоварова, А. Косолапова.

У Закључку су сумирани резултати спроведене анализе, али и указано на проблематику с којом се среће истраживач који приступа анализи хиперактивног ствараоца у зениту међународне славе. Литература коју наводи Јелена Кусовац активно је коришћена у истраживању, а односи се превасходно на стваралаштво Павла Пеперштејна и московских концептуалних уметника. Илустрације које су приложене уз дисертацију представљају неопходни ликовни материјал, на који се ослања истраживање.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

1. Супрематизм и нацсупрематизм // *Искусство супрематизма* / ред. Корнелија Ичин. – Белград: Филологический факултет, 2012. – с. 183-194.
2. Понятие пустоты в московском концептуализме // *Светлост са истока/Свет с востока/Ex oriente lux* / ред. проф. др Корнелија Ичин. – Белград: Филологический факултет, 2014. с. 211-223.
3. Война-трип в творчестве Павла Пеперштейна // *Русский авангард и война* / ред. проф. др Корнелија Ичин. – Белград: Филологический факултет, 2014. С. 331-341.
4. Ремифологизация Ленина и Сталина (на примере творчества Комара и Меламида, А. Косолапова, Л. Сокова и П. Пеперштейна) // *От авангарда до соц-арта: культура советского времени* – Белград:

уз
напомену:

Филологически факултет, 2016. С. 219 – 231.

5. Уход в неизвестное: „Коллективные действия“ и Инспекция „Медицинская герменевтика“ // И после авангарда – авангард / ред. проф. др Корнелия Ичин – Белград: Филологически факултет, 2017. С. 253-264.
6. Suprématisation et Nats-suprématisation: Malévitch vs. Pepperstein // Ligeia dossiers sur l'Art // XXX Année № 157-160 Juillet-Décembre, Paris, 2017. P. 265-277.

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Кликните да бисте почели унос текста.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У свом темелном истраживању посвећеном ликовном и књижевном стваралаштву Павла Пеперштејна мр Јелена Кусовац је дошла до следећих закључака: 1) Током 30-годишњег рада П. Пеперштејн је експериментисао са различитим жанровима и стиловима, почев од концептуалистичких албума па све до инсталација и хепенинга, да би у својој уметности прокламовао нови жанр „психоделични реализам“. 2) П. Пеперштејн ствара психоделични мултиверсум, у коме логика, узрочно-последичне везе и очекиваност не постоје, јер су у фокусу размишљања о индивидуалном и колективном несвесном, који се испољавају у облику супротстављених емоција, фантазија, сањарења и импулса, што и јесте глава карактеристика његових ониричких путовања. 3) Бесконечни метапростор Пеперштејнових дела даје могућност да се време и простор растегну од давне прошлости до далеке будућности, а да јунаци буду истовремено надљуди и богови, патуљци и роботи, дрвене играчке и сакрални предмети, поигравајући се с постсавременим Универзумом. 4) Утицаји постструктуралистичког погледа на свет, али и интуитивистичке филозофије Бергсона, теорије интерпретације и деконструкције језика и знака формирају поетику П. Пеперштејна, у којој се бришу границе између филозофије и књижевности, што се најбоље види у његовим теоријским текстовима и у првој збирци приповедака «Старчева дијета». 5) У свом књижевном делу П. Пеперштејн пролази пут од елитистичке до масовне књижевности, али све време инсистира на плуралистичком типу мишљења, еклектичном мешању жанрова и текстуалној ликовности, кроз коју се дезавуише уникални мајстор, а то и чини лични печат Пеперштејна у постмодернистичкој уметности. 6) Од почетка 2000. године уметник осмишљава нови стил - нацсупрематизам, комбинујући стилистику авангарде, посебно стил К. Маљевича и Ел Лисицког, с елементима поп-арта и соц-арта, због чега је и његова изложба «Света политика» из 2014. проглашена за пројекат године.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Мр Јелена Кусовац је с изузетним разумевањем анализирао различите нивое стваралачког опуса Павла Пеперштејна. Анализом дела овог концептуалног уметника Ј. Кусовац је показала да одлично влада како постмодернистичком теоријском мишљу, тако и знањима из области руске авангарде, уметности доба „одмрзавања“, московског концептуализма, поп-арта, соц-арта, групе «Колктивне акције» и Инспекције „Медицинска херменеутика“. Неопходност проучавања филозофских текстова и психолошких студија дала је могућност да се најдубље сагледа однос Павла Пеперштејна према колективном наслеђу совјетске епохе, али и према анархистичко-авангардном наслеђу руске културе. Нема сумње да ће ово истраживање, написано на руском језику, наћи многобројне читаоце у свету који се занимају за савремену руску уметност. Будући да је реч о првој научној књизи посвећеној Павлу Пеперштејну, она ће бити путоказ будућим истраживачима савремене руске уметности.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

На основу свега наведеног комисија позитивно оцењује докторску дисертацију **мр Јелене Кусовац „Концептуална уметност Павла Пеперштејна“ (Концептуалное искусство Павла Пепперштейна)** и предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да извештај прихвати и упути га Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на сагласност и да мр Јелену Кусовац позове на усмену одбрану дисертације пред истом комисијом.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Корнелија Ичин
2. Др Игор Смирнов
3. Др Томаш Гланц
4. Др Сабине Хенсен
5. Др Вадим Рудњев